

Kelionės privalumai

- **Kelionės metu aplankomos net keturios labai skirtingos Indonezijos salos. Skiriasi tikėjimas, tradicijos, augmenija ir gyvūnija – pasijusite lyg aplankę skirtingas šalis!**
- Išsamus, dinamiškas, gyvas ir kontrastingas kelionės maršrutas, sudėliojantis spalvingą Indonezijos pažinimo mozaiką (gamta, istorija, kultūra, religija, politika).
- **Programos vinyas** – viešnage orangutanų stovykloje, pažintis su viena įdomiausių Indonezijos etninių grupių – „kalnų žmonėmis“ – torajais, jų kultūriniu paveldu ir tradicijomis, dieviškosios Balio salos burtai.
- Ilgametė **GRŪDOS** kelionių organizavimo į Indoneziją patirtis. Patikimi ir patikrinti Indonezijos partneriai.
- Visi viešbučiai, kotedžai, laivai kruopščiai atrinkti **GRŪDOS** kelionių ekspertų.
- Jūsų patogumui **net keliose vietose miegosite tuose pačiuose viešbučiuose po kelias naktis**: 2 nakvynės tradiciniame Klotok laive, 2 nakvynės Džogdžakartoje, 3 nakvynės Sulavesio saloje, 2 nakvynės Ubude – Balio salos kultūrinėje širdyje, menų sostinėje ir net 3 nakvynės Indijos vandenyno pakrantės kurorte Balio saloje (už papildomą priemoną galima rinktis 5* viešbučius). Patyrę keliautojai žino, kaip smagu keltis, kai ryte nereikia krautis lagamino. Patogios nakvynės padeda geriau pailsėti po vietinių skrydžių, kurie dažniausiai neilgi ir nėra varginantys.
- Subalansuotas ekskursinės programos ir poilsio režimas.
- Į kainą įskaičiuoti bilietai į lankytinus objektus.
- Kvalifikuoti angliškai kalbantys vietos gidai, paslaugus ir dėmesingas vietos personalas.
- Profesionalus kelionės vadovas iš Lietuvos.
- **Puikus kainos ir kokybės santykis.**

- [GRŪDOS kelionės į INDONEZIJĄ nuotraukų albumas \(nuotraukos K.Artūro\).](#)
- [GRŪDOS kelionės į SINGAPŪRĄ IR BALIO S. nuotraukų albumas \(nuotraukos L.Ingos\).](#)
- [GRŪDOS kelionės į SINGAPŪRĄ IR BALIO S. nuotraukų albumas \(nuotraukos S.Vytauto\).](#)
- [GRŪDOS kelionės į SINGAPŪRĄ IR BALIO S. nuotraukų albumas \(nuotraukos V.Eglės\).](#)

Kelionės aukso fondas

Borneo sala (Centrinis Kalimantanas)

- Apsilankymas **Tandžung Putingo nacionaliniame parke**, Birutės Marijos Galdikas įkurtame orangutanų stebėjimo ir reabilitacijos centre.
- Vizitas pas **Leakey** stovykloje gyvenančius orangutanus.

Javos sala

- **Džogdžakarta** – Javos salos kultūros ir meno centras, miestas, tarsi įrėmintas Merapio vulkano šiaurėje ir Indijos vandenyno pietuose.
- **Prambanano hinduistinių šventyklų kompleksas** (UNESCO paveldas).
- Indonezijos simbolis – **Borobuduras** – didžiausias pasaulyje budistinis statinys (UNESCO paveldas).
- **Sultono rūmai** – įstabus ir elegantiškas Javos architektūros kūriny **Džogdžakartoje**.
- Vandens pramogų kompleksas – **Taman Sari** (Džogdžakarta).
- Didžiulė vulkanų zona – **Bromo – Tendžer – Semeru nacionalinis parkas** – įspūdinga išvyka visureigiais.
- Saulės pasveikinimas nuo **Penandžakano vulkano**.
- Kelionė per garsiąją **Smėlio jūrą** link **Bromo ugnikalnio**.
- Kvapą gniaužiantys vaizdai nuo **Bromo ugnikalnio** kraterio viršūnės.

Sulavesio sala

- **Tana Toraja** – pažintis su viena įdomiausių Indonezijos etninių grupių – „kalnų žmonėmis“ – torajais, jų kultūriniu paveldu

ir tradicijomis.

- **Tongkonanas** – medinis protėvių namas – įspūdingiausias torajų šeimos bendruomenės atspindys ir simbolis, stebinantis neįprastu stogu, primenančiu laivo pirmagalį ar buivolo ragus.
- **Laidotuvių ritualai** – viena svarbiausių Torajos ceremonijų.
- **Mistiški ir šurpų keliantys potyriai** – olose iškirstos grotos laidojimui su balkonais medinėms lėlėms ir uolėtame šlaite kabantys karstai.

Balio sala

- Ubudas – Balio salos kultūrinė širdis, menų sostinė.
- **Gunung Kavi** – žaliame tropiniame lietaus miške pasislėpęs antkapinių paminklų kompleksas.
- **Tirta Empul** – šventykla, garsėjanti šventuoju šaltiniu, kuriame piligrimai apvalo ne tik kūną, bet ir sielą.
- Pribloškianti **Baturo ugnikalnio panorama**, atsiverianti iš Kintamanio kalnų kaimelio.
- Įspūdingo smaragdinio žalumo **Tegalalango** ryžių terasos – UNESCO pasaulio paveldas.
- **Besakih** - pagrindinės Balio salos šventyklos kompleksas, prisiglaudęs Agungo ugnikalnio papėdėje.
- Balio vizitinė kortelė – fotogeniškoji **Tanah Lot šventykla** ant uolos, įsibridusios į Indijos vandenyną.
- **Romantiškas poilsis** Indijos vandenyno pakrantės kurorte, tradiciniai **indonezietiški masažai**, SPA malonumai.
- **Aktyvaus poilsio mėgėjams**: kopimai į ugnikalnius, raftingas kalnų upe, paviršinis ir giluminis nardymas (už papildomą mokestį).

Flores* - Rinkos* - Komodo salos* (pageidaujantiems, užsakoma Lietuvoje)

- Pasimatymas su nuožniaisiais **Komodo drakonais**, jų natūralioje aplinkoje Rinkos ir Komodo salose (UNESCO paveldas).
- Dramatiškas, rūstus, bet neįtikėtinai gražus **Rinkos salos peizažas**.
- **Romantiškas saulėlydis** ir nakvynė laivo kajutėse.
- **Komodos** – „fantastiškų kontūrų sala su palmėmis, išsirikiavusiomis kaip sargybiniai, su ugnikalnių krateriais, žiūrinčiais į žvaigždėtą dangų, tinkama vieta gyventi didiesiems ropliams, dėl kurių mes taip toli keliavome...” – rašė keliautojas D.Burdenas 1926 metais.
- **Pantai Merah** – poilsis, maudynės ir paviršinis nardymas „rožiniame paplūdimyje“, kurio smėlis nuo ten esančių raudonųjų koralų dalelių švelniai rausvas.
- **Batu Cermin** – kalkakmenio urvas, kurio pavadinimas reiškia „Veidrodžio uola“.

Naujosios Gvinėjos sala (Vakarų Papua)* (pageidaujantiems, užsakoma Lietuvoje)

- Kelionė į civilizacijos minimaliai paliestą žemės kampelį – Naujosios Gvinėjos salos vakarinę dalį – **Vakarų Papua**.
- **Anemoigi kaimelis** - papuasų genties Dani Mock karo spektaklis ir maisto ruošimo ceremonija „žemės krosnyje“.
- Susitikimas su Baliem slėnio gyventojais – **Dani gentimi**. Šie išdidūs žmonės, kęsdami nuolatinį valdžios ir misionierių spaudimą, sugebėjo išlaikyti savo tradicijas ir per tūkstantmečius susiformavusį gyvenimo būdą. Dažniausiai jie vengia vakarietiško drabužių, vaikšto nuogi (vyrai su specialiais penių indėklais horim), įsikišę į nosis kaulus, išsidažę kūnus molio ir riebalų mišiniu.

Kelionės programa

1-2 dienos. Skrydis: Vilnius – Stambulas – Džakarta (galimi ir kiti skrydžio variantai). Skrydis iš Vilniaus su persėdimu Stambule. Skrisite su geriausiomis Europos avialinijomis „Turkish Airlines“ – patogiais ir moderniais lėktuvais. Skrydis tikrai nepailgs: galima žiūrėti filmus, žaisti žaidimus, klausytis muzikos, stebėti skrydžio eigą ar užsiimti kita mėgstama veikla. Taip pat skrydžio metu „Turkish Airlines“ Jus lepins skaniu maistu ir gėrimais. **Selamat datang di Indonesia! Sveiki atvykę į Indoneziją!** Indonezijos sostinė **Džakarta**, įsikūrusi **Javos** saloje, vadinamoje Indonezijos širdimi. 13-ta pagal dydį sala pasaulyje yra tankiausiai apgyvendinta – joje gyvena daugiau nei pusė šalies gyventojų ir netgi daugiau žmonių negu kontinentinėje Australijoje. Java – labiausiai išsivysčiusi Indonezijos

sala, šalies mokslo, gamybos ir politikos centras. Javos saloje išliko pagrindiniai Indonezijos senovės paminklai ir architektūros šedevrai – pasaulinio garso hinduizmo ir budizmo šventyklos. Čia daugiausia karščių alsuojančių vulkanų, auga tankūs miškai, plyti ryžių laukų terasos, čia gimė garsioji indoneziečių batika. Sutvarkę įvažiavimo į šalį formalumus, vyksite į viešbutį. **Nakvynė viešbutyje.**

3 diena. Džakarta – Pangkalan Bunas (Borneo sala). Tandžung Putingo nacionalinis parkas. Po pusryčių važiuosite į oro uostą skrydžiui į **Borneo salą**. Iš Pangkalan Buno oro uosto važiuosite į Kumai uostą, kur tradiciniu laivu pasieksite **Tandžung Putingo nacionalinį parką**. 1971m. **Birutė Marija Galdikas** (lietuvių kilmės, visame pasaulyje garsi antropologė, žymiausia orangutanų tyrinėtoja) atvykusi į Indoneziją, Tandžung Putingo nacionaliniame parke įkūrė orangutanų stebėjimo ir reabilitacijos centrą. Stebėsite, kaip orangutanai bendrauja tarpusavyje, nerūpestingai ėdinėja mažo habu-habu žievę, regis, pamiršdami, kad mes čia esame ir juos stebime. Pietūs laive. Po pietų plaukdami laivu stebėsite didnosios beždžionės, įtrauktas į nykstančių rūšių sąrašą, paukščius ir kitus gyvūnus jų natūralioje aplinkoje. **Vakarienė ir nakvynė laivo denyje (ant miegamų čiužinių).**

4 diena. Tandžung Putingo nacionalinis parkas ir orangutanai. Pusryčiai. Laivu plauksite iki **Leakey stovyklos**. Atvykus, lydimi patyrusių vadovų bei rūpestingų reindžerių keliausite tankiomis džunglėmis, galbūt pasiseks sutikti orangutanus, makakas ar kitus mums nematytus gyvūnus. Pietūs Leakey stovykloje. Po pietų lankysite stovykloje gyvenančius orangutanus. Turėsite galimybę susipažinti su jų kasdienybe. Vėliau laivu plauksite iki Kumajaus uosto ir vyksite į Pangkalan Buną. **Vakarienė ir nakvynė laivo denyje (ant miegamų čiužinių).**

5 diena. Pangkalan Bunas – Semarangas – Borobuduras – Džogdžakarta (Javos sala). Po ankstyvų pusryčių (arba gavę pusryčių dėžutes) atsisveikinsite su Pangkalan Bunu ir važiuosite į oro uostą skrydžiui į Semarangą. Atvykus lauks išsami pažintis su dar vienu UNESCO saugomu pasaulio paveldo objektu, VIII-IXa. karaliaus Saliendros dinastijos statytu unikaliu **Borobuduro šventyklos kompleksu**. Didžiausias pasaulyje budistinis statinys Borobuduras – Indonezijos simbolis – didingai iškilęs ant kalvos žvelgia į apačioje besidriekiančius žaliuojančius laukus, kalvas ir toluose dunksančius kalnus. Galbūt todėl ir Borobuduro pavadinimas yra kilęs iš sanskrito kalbos žodžių Vihara Buddha Uhr, reiškiančių „budistų vienuolynas ant kalno“. Kita versija teigia, jog Budur yra tiesiog vietovės pavadinimas, o Borobuduras reiškia „Buduro vienuolynas“. Šis architektūros šedevras buvo pastatytas trimis šimtmečiais anksčiau nei žymiosios Kambodžos Angkoro šventyklos. Statant tikėtasi, kad jis bus piligrimų traukos centras, tarsi budistų Meka, bet likimas lėmė, kad po kelių dešimtmečių Borobuduras buvo apleistas. Ilgus amžius palaidota po ugnikalnio pelenais ir praryta džunglių, šventykla buvo užmiršta. Aptikta 1814 metais, pamažu tvarkoma, naujai atgimė tik gerokai vėliau, po restauravimui skirtų UNESCO milijonų. Borobuduras buvo išardytas ir vėl atstatytas. Žvelgiant iš viršaus, Borobuduras primena milžinišką mandalą, „tai pats pasaulis iškaltas akmenyje“ (J.Poortenaar). Šventykla yra trijų lygių, atspindinčių budistų visatos sampratą. Kelias į šventyklos viršūnę, išpuoštas ornamentais ir filosofinio turinio akmenų raizginiais, simbolizuoja kelią iš sunkios kasdienybės į nirvaną, tris dvasinio tobulėjimo lygius, padedančius pasiekti nušvitimą. Papėdėje išdėstyti bareljefai vaizduoja žemiškąjį pasaulį, o keturios terasos aukščiau – dangiškąjį. Trys apskritos terasos viršūnėje reiškia anapus dangaus egzistuojantį beformiškumo pasaulį... Šventykloje tylu ir ramu. Atrodo, kad Borobuduras pats pasiekė nirvaną ir nebeprisitaiko šiam pasauliui... Gėrėdamiesi apylinkių panorama, važiuosite į Džogdžakartą. **Nakvynė viešbutyje.**

6 diena. Džogdžakarta. Kraton: Sultono rūmai - Taman Sari. Prambanano hinduistinės šventyklos. Pusryčiai. Išsami pažintis su Džogdžakarta. Centrinės Javos miestas **Džogdžakarta** – istorinė sultonato sostinė, yra salos kultūros ir meno centras. Čia gimė garsioji indoneziečių batika, klesti klasikiniai Javos menai, tokie kaip baletas, drama, muzika, poezija, lėlių teatro vaidinimai. Tai miestas, tarsi įrėmintas Merapio vulkano šiaurėje ir Indijos vandenyno pietuose (abu nutolę po 25km). „Ugnies kalnas“ Merapis (2911m) dar ir dabar vienas iš šešių aktyviausių vulkanų pasaulyje, ir pats aktyviausias Indonezijoje, daugelį amžių kaip barbaras niokojo puikiuosius architektūros paminklus Džogdžartos pašonėje – Borobudurą ir Prambananą. Spjaudydamas pelenus ir nuodingų dujų debesis didingasis Ugnies kalnas nuolatinėje įtampoje laiko Džogdžartos ir aplinkinių kaimelių gyventojus. Merapio išsiveržimai vyksta kas keli metai, tada ugnikalnio krateris, garsiai riaugėdamas, išmeta pelenus ir lavą. Daugelį išsiveržimų lydi karštų dujų debesis, jie išlydo ar išdegina viską, kas tik pasitaiko kelyje. Vietiniai gyventojai karščio debesį vadina „garbanota avele“, matyt dėl išorinio panašumo. Nepaisydami didelės grėsmės, 70 000 žmonių gyvena „uždraustoje zonoje“ ugnikalnio papėdėje, naudodamiesi derlingomis dirbamomis žemėmis. Kasmet per Naujuosius Metus valstiečiai stengiasi numaldyti kalną, atlikdami tradicinį aukojimą – Sedekah Gunung. Lankysite **Kraton** – „miestą mieste“, kurį 18a. pastatė pirmasis Džogdžartos sultonas Mangkubumi, čia atvykęs iš Solo 1755 metais. Kraton išvertus reiškia „karališkoji rezidencija“. Dabar už aukštų sienų stūkso ne tik Sultono rūmai (juose iki šiol reziduoja sultonas), Taman Sari (Vandens pilis), bet ir šurmuliuoja apie dešimt tūkstančių senojo miesto gyventojų. Dažniausiai į Kratoną įeinama per šiaurinius vartus, šalia kurių prisiglaudusi miesto aikštė Alun-alun Utara, garsi viešaisiais renginiais. 19a. ypač populiarios čia buvo tigro ir jaučių kautynės. Žiaurus tigras simbolizavo kolonistus olandus, o tvirtas ir dažnai nugalintis jautis – indoneziečius. Toks kovos rezultatas ypač džiugindavo prieš kolonistus nusiteikusius vietos gyventojus, kai kovą stebėdavo olandų valdžios pareigūnai. Vakarinėje alun – alun aikštės dalyje stovi didžioji miesto mečetė Mesjid Agung, kurią 1773 metais pastatė sultonas Mangkubumi. Pietinėje alun-alun aikštės dalyje – **Sultono rūmai** – įstabus ir elegantiškas Javos architektūros kūrinys. Nors sultonas išpažino islamą, rūmų dekorui nesvetimos hinduizmo ir netgi animizmo tradicijos. Sultono rūmai yra padalinti į dvi dalis, turi du atskirus įėjimus, daugybę tarpusavyje sujungtų kiemų – kiemelių. Festivalių metu čia vyksta vaidinimai ir šokių spektakliai, garbiems svečiams skiriamos sultono audiencijos. Taip pat galima apžiūrėti platformą, ant kurios buvo karūnuojami Džogdžartos sultonai, karališkųjų iškilmių vežimų kolekciją, kiemą, kuriame iki šiol stovi akmeninis sostas ir daug kitų šlovingos praeities relikvų. Dalis rūmų yra uždaryti lankytojams. Taip pat turistai neleidžiami į dabartinio sultono rezidenciją. Už penkių minučių kelio pėsčiomis nuo Sultono rūmų stūkso **Taman Sari – Vandens pilis**. Visas šis didingas kompleksas buvo skirtas vandens pramogoms. Čia buvo įrengti du baseinai vyrams, vienas moterims, daug fontanų, ežeras plaukioti valtimis ir net požeminė mečetė. Šalia baseinų stiebėsi bokštas, iš kurio sultonas stebėjo maudules ir patikusią pasikviesdavo į bokšto apartamentus. Pasak legendos Taman Sari – Vandens pilis – buvo pastatyta pagal Pietų jūrų dievybės Loro Kidul povandeninių rūmų pavyzdį. Esą ši dievybė išvydusi ant jūros kranto medituojantį Mataram dinastijos įkūrėją Senopati, pasikvietė jį į savo rūmus išmokyti karo ir meilės meno. Iki šių laikų deivė Loro Kidul garbinama, tikima, jog ji kartais net prisijungia prie šokėjų, šokančių šventus šokius jos garbei. Vėliau lankysite netoliese esantį **Kotagede miestelį**. Tai – nedidelis istorinis miestelis, esantis Džogdžartos pašonėje, kadaise buvęs Mataram kunigaikštystės sostine. Šiandien jis žymus dėl amatininkų, gaminančių originalius

sidabro gaminius. Pagrindinė miesto gatvė pilna nedidelių dirbtuvėlių ir parduotuvių, kuriose galima įsigyti vietinių Javos salos amatininkų darbų – sidabrinių dubenėlių, dėžučių ir net labai modernių papuošalų. Žinoma, nevalia pamiršti ir garsiosios indonezietiškos batikos, kurios čia taip pat rasime. Toliau vyksite į IXa. pastatytą, dabar saugomą UNESCO, **Prambanano** hinduistinių šventyklų kompleksą, vieną didžiausių ir įspūdingiausių Pietryčių Azijoje. Šventyklos iškilo centrinę Javą valdant dviem dinastijoms – budizmą išpažinusiai karaliaus Saliendros dinastijai ir hinduizmui – Sandžajos dinastijai, didingąsias Prambanano hinduistines šventyklas pastačiusiai tarsi atsvarą budistiniui Saliendros Borobuduriui. Kadaise kompleksą sudarė 6 didžiosios ir 224 mažesnės šventyklos, kurias gamtos stichija pavertė griuvėsiais. Archeologų atkurtos šventyklos tapo trapios ir pažeidžiamos, todėl dabar leidžiama lankyti tik nedidelę jų dalį. Trys didžiausios šventyklos yra skirtos pagrindinėms hinduistų dievybėms – visų aukščiausią (47m) Šivai, Brahmai ir Višnui. Šivos šventykloje ypač įsimintina puošniai dekoruota jo palydovės Durgos skulptūra. Indonezijos vyriausybė saugo ir stengiasi padidinti archeologinių relikvijų teritoriją – aplink Prambananą net buvo iškelti keli ryžių augintojų kaimai. Esant galimybei (už papildomą mokestį), šviesos ir muzikos spektaklio, legendinio **Ramayanos baleto**, vaidinamo jau kelis dešimtmečius, todėl įrašyto į Gineso rekordų knygą, stebėjimas ir vakarienė. Profesionalūs šokėjai ir muzikantai scenoje po atviru dangumi nuostabaus grožio Prambanano šventyklų fone įtaigiai atkuria hinduistinės kultūros ir mitologijos įvykius. Grįžimas į Džogdžakartą. **Nakvynė viešbutyje.**

7 diena. Džogdžakarta - Bromas. Po ankstyvų pusryčių (arba gavę pusryčių dėžutes) atsisveikinsite su šlovinguoju istoriniu Džogdžakartos miestu centrinėje Javoje. Iš Tugu traukinių stoties vietiniu traukiniu važdingu kraštovaizdžiu vyksite link didžiulės vulkaninės zonos – **Bromo – Tendžero (Tennger) – Semeru nacionalinio parko**. Persėdę į autobusą, šios dienos savo kelionės tikslą – priartėti prie Bromo ugnikalnio – pasieksite vakare. **Nakvynė kaimelio viešbutyje, kotedžuose, pensione nacionalinio parko prieigose.**

8 diena. Bromas – Surabaja – Makasaras (Sulavesio sala). Šiandien Jūsų lauks pažintis su didžiuoju vulkanų regionu Tendžero kalnų masyve. Viena iš hipotezių teigia, kad, išsiveržus aukščiausiam (pie 4000m) Javos ugnikalniui Tendžer, susiformavo 8-10km skersmens įduba – kaldera, kurios sienos siekė nuo 200 iki 700m aukščio. Toje įduboje po išsiveržimų susiformavo dar keturi ugnikalniai, tarp jų 2770m aukščio **Penandžakan** (Penanjakan), užgesęs **Batok** (2440m) ugnikalnis, 2392m aukščio vis dar išsiveržiantis **Bromo** ugnikalnis ir labai aktyvus 3676m aukščio **Semeru** ugnikalnis. Visi kartu jie sudaro **Bromo – Tendžero – Semeru nacionalinį parką**, į kurio teritoriją įeina ir didžiulis vulkaninio smėlio plotas Laut Pasir, vadinamas **Smėlio jūra**, likęs po paskutiniojo Tendžero ugnikalnio išsiveržimo. Parke aptinkamos net 157 orchidėjų rūšys ir daugiau negu 600 kitų augalų rūšių. Tendžero regione gyvenantys žmonės etniniu, kultūriniu ir lingvistiniu aspektu skiriasi nuo kitų javiečių. Pasak legendos Tendžero žmonės yra paskutiniojo Majapahit karaliaus dukters Rara Anteng ir jos vyro Jaker Serger palikuonys. Ši negalėjusi susilaukti vaikų pora meldė dievų malonės. Dievai iš klausė jų maldų (su sąlyga, kad jauniausia atžala bus paaukota) – karališkajai porai gimė 25 vaikai. Tėvams nevykdant duoto pažado, kraštą pradėjo niokoti nelaimės, ligos ir mirtys. Teko nuvesti jauniausiąjį sūnų Raden Kusuma į Smėlio jūrą, kur vaiką prarijo išsiveržęs ugnies stulpas. Taip, pasak legendos, atsirado Bromo ugnikalnis. O nuo tų laikų kiekvieną Kasada mėnesį (paskutinį mėnesį pagal Tendžero kalendorių), vietos gyventojai aukoja aukas kalno dievybei – kopia į Bromo ugnikalnio kraterį ir meta gėles, vaisius, pinigėlius tiesiai į kalderą. (GRŪDOS grupei nusišypsojo laimė stebėti šį unikalų reišinį). Įspūdingą dienos programą pradėsite apie 4 val. nakties (priklausomai nuo nakvynės vietos), kad spėtumėte pasveikinti tekančią saulę ir susipažintumėte su didingais Rytų Javos vulkanais Tendžero kalnų masyve. Dar neprašvitus vingiuotu keliu visureigiais pajudėsite link **Penandžakano** (2770m) ugnikalnio pasigrožėti nuostabių saulėtekio (būtina apsirengti šiltai, turėti apsiaustą nuo lietaus). Iš čia (esant giedram orui) kaip ant delno atsiveria puiki panorama į Bromo, Batok, Kursi, Semeru vulkanus. Toliau, nusileidę nuo kalno, visureigiais važiuosite link garsiosios Smėlio jūros. Stovėjimo aikštelėje palikę visureigius, josite per juodą lavos smėlį mažaisiais arkliais – iki Bromo ugnikalnio papėdės, kur 249 laipteliai veda į kraterio (2392m.) viršūnę. Juos įveikti teks patiems, kopsite apie 30 minučių, bet nuo kraterio krašto atsivėrę vaizdai į lavos smėlio jūrą ir kitus vulkanus atpirks jūsų pastangas. Bromo ugnikalnio kraterį pasiekti nesunku, gi aukščiausias Javos ugnikalnis Semeru (3676m) reikalauja gero fizinio kopėjų pasiruošimo ir šis žygis iki viršūnės užtrunka mažiausiai tris dienas. Pasigėrėję rūšiu peizažu leisitės žemyn nuo Bromo vulkano kraterio, vėl josite arkliais per vulkaninio smėlio laukus, tada, persėdę į visureigius, grįšite į nakvynės vietą (nepageidaujantys joti arkliais gali eiti pėsčiomis – laiko pakanka). Pusryčiai. Pervežimas į Surabajos oro uostą, kur Jūsų lauks skrydis į **Makasara**. Portugalai, ieškodami prieskonių, atrado jūrų kelią į Indiją, ir tapo pirmaisiais europiečiais, atvykusiais į Makasara. Moluku salyne aptikti pipirai, cinamonas, muskatas, gvazdikėliai buvo aukso vertės. Makasaras jau tuo metu buvo žinomas kaip pagrindinis prekybos centras, o prekybiniai keliai jūromis driekėsi tarp Indijos, Tailando, Malaizijos, Javos, Kinijos ir kitų kraštų. Atvykimas į Ujung Pandang oro uostą (Makasaras). **Nakvynė viešbutyje.**

9 diena. Makasaras – Rantepao (Tana Toraja – Sulavesio sala). Pusryčiai. Keliausite link Rantepao, pakeliui aplankydami tradicinį **Bugis kaimelį**, kurį garsina mediniai nameliai ir, pasigrožėję Erotikos kalnu, trauksite vakarine salos pakrante į **Rantepao miestą**, įsikūrusį 800m aukštyje virš jūros lygio. Pietauti sustosite vietiniame restorane **Parepare mieste**, o pasimėgauti gardžia kava ir pasigėrėti kalnų vaizdais stabtelsite šiek tiek vėliau. 324 kilometrus įveiksite maždaug per 8 valandas, kurios neprailgs, grožintis puikiu kraštovaizdžiu, užburiančiais kalnų vaizdais, lydėsiančiais visos kelionės metu. **Nakvynė viešbutyje.**

10-11 dienos. Tana Toraja (Sulavesio sala). Jūsų lauks dvi pilnos įspūdingų dienų. Aplankysite senąsias **torajų gentis**, dar kitaip vadinamas „kalnų žmonėmis“, ir jų gyvenvietes. Žodis toraja vietine kalba reiškia „kalvota“. Savo kultūriniu paveldu ir tradicijomis torajai priklauso vienai įdomiausių Indonezijos etninių grupių. Torajų kultūra atsilaikė nuo aplinkinių genčių įtakos, tačiau XXa. pradžioje jų papročiams ir tradicijoms didžiulę įtaką turėjo olandų misionierių veikla, todėl beveik visos senosios ceremonijos (išskyrus laidotuvių), sunyko. Krikščionybė čia daro didelę įtaką, bet raižiniai ir simboliai tebėra svarbūs animizmą propagavusios tautos žmonėms, gyvenusiems iš giminių sudarytomis šeimų bendruomenėmis. Įspūdingiausias torajų šeimos bendruomenės atspindys ir simbolis – medinis protėvių namas – **tongkonanas**. Ant jo sienos buvo surašomas visas šeimos metraštis: kilmė, istorija, turtai. Kiekviena spalva ir simbolis turi savo reikšmę. Anot antropologų, torajų namo forma kilo iš laivų, kuriais ši gentis atplaukė į Sulavesį, formos. Dalis tyrinėtojų mano, kad namo forma simbolizuoja čia taip vertinamą buivolų ragus. Buivolas torajiečiams yra pagrindinis statuso simbolis ir neatskiriama ceremonijų dalis. Buivolais galima sumokėti už žemę, o jų skaičius rodo torajų šeimos turtingumą. Ypač vertingi ir brangūs buivolai albinosai. Buivolų ragai tvirtinami prie namo kraigo, kuoj jų daugiau – tuo šeima svarbesnė, turtingų namų savininkams kartais net pritrūksta vietos ragams

pritvirtinti. Medinio protėvių namo negalima nei parduoti, nei nusipirkti. Kad turtai nebūtų išsklaidyti, buvo skatinamos vedybos tarp ketvirtos kartos giminių, o tarp pačių turtingiausių torajų – net ir artimesnių, o vaikai paveldėdavo ne tik tėvų namus, turtus, bet ir skolas... Naujai statomi namai yra meistriškai išraižyti, o stogo forma išlieka tradicinė. Didžiausią nuostabą kelia **laidotuvių ritualai** – tai viena svarbiausių **Torajos ceremonijų**, kuri reiškia ilgai trunkantį išėjimą į pomirtinį gyvenimą ir gali tęstis nuo mėnesio iki metų ar ilgiau. Be šių ceremonijų mirusiojo siela negali pereiti į kitą pasaulį, neužtraukusi nelaimės visai šeimai. Laidotuvių apeigos prasideda tada, kai mirusiojo šeima sukaupia pakankamai pinigų. Torajiečiai turi dvi laido tuves, vienas – iš karto, mirus žmogui, kitas – po specialaus pasiruošimo, iki kurio mirusiojo palaikai laikomi šeimos namuose. Susirinkus daugybei svečių, apeigos trunka iki savaitės: aukojami buivolai, nes tikima, kad gyvulių sielos seka savo šeiminius į pomirtinį pasaulį, nešamos dovanos, šokama. Kas yra tikroji mistika, sužinosite lankydami karališkąsias **Suajos** ir **Lemo kapines** su olose iškirptomis grotomis laidojimui ir balkonais mediniams stabams (laidojimo lėlėms – vadinamosioms „tau-tau“, kurios saugo mirusiųjų ramybę). **Kambiroje** išvysite dar vieną neįprastą laidojimo būdą, skirtą kūdikiams. Į specialią medžiagą suvynioti jų kūneliai dedami į laidojimo medžio dreivę, kuri uždaroma, o medžiui augant jie tampa vieninga gamtos dalimi. Vėliau lankysitės **Londoje** – natūralioje oloje įrengtame kapinyne. Tokios laidojimo tradicijos ir kapinės yra unikaliai visame Indonezijos salyne. **Kete Kesu** kaimelis nustebins tradiciniais menais: raižyba, tapyba, skulptūrių drožyba, o ypač sužavės tradicinių šeimos namų – tongkonanų – gausa. Turėsite laiko pabendrauti su vietos gyventojais ir, neabejojame, praturtinti savo kelionių albumus išskirtiniais kadrais iš kasdienio torajų gyvenimo. Tęsdami pažintį su torajų tradicijomis ir ritualais, lankysite **Palawa kaimelį**, kur apžiūrėsite buivolų ragais išpuoštus medinius protėvių namus, užsuksite į **Batutumonga kaimelį**, garsinantį audimo tradicijomis. Batutumonga įsikūręs kalnuose (1355m aukštyje), iš kur atsiveria nuostabi vaizdai. Apžiūrėsite **Marante** – uolėtame šlaite kabančius karstus. Grįžimas į nakvynės vietą. **2 nakvynės viešbutyje**. P.S. Programa Tana Torajoje ir kaimelių lankymas gali būti keičiami priklausomai nuo oro sąlygų ir vykstančių ceremonijų.

12 diena. Tana Toraja – Parepare – Makasaras (Sulavesio sala) – Ubudas (Balio sala). Po pusryčių vaizdingais keliais vedančiais per kavos, kakavos plantacijas vyksite į Makasaro oro uostą (esant galimybei skrydis į Makasarą už papildomą mokestį). Trumpas sustojimas pasimėgauti vietine kava, pietūs – Parepare mieste. Atvykimas į Ujung Pandang oro uostą (Makasaras). Skrydis į Denpasarą (Balio sala). Nuvežimas į viešbutį **Ubudą** – salos kultūrinę širdį, amatų, menų, tradicinių šokių ir muzikos sostinę. Būtent čia Julia Roberts filmavosi dramoje pagal E.Gilbert romaną „Valgyk. Melskis. Mylėk“. Jausmingą moterį gyvenimo prasmės ir vidinės harmonijos paieškos atvedė į Balį. Rašytoja jautriai aprašė turkio spalvos vandenyną ir paplūdimius bei ypatingą būseną, patiriamą tokioje dieviškoje aplinkoje. Tačiau Ubudas svarbus ne vien dėl kino, kuris visame pasaulyje išgarsino Balio grožį ir jo gydomąjį poveikį sielai. Juolab, kad jį dar žymiai anksčiau pamilo Vakarų bohema. Tarp XX amžiaus menininkų, radusių užuovėją Ubude, buvo ir aktorius Charlie Chaplinas. Ubude kūrėsi meno studijos ir dailės mokyklos, jogos centrai. **Nakvynė viešbutyje.**

13 diena. Ubudas – Tegalalango ryžių terasos – Goa Gajah – Tampaksiring (Gunung Kavi Ir Tirta Empul) – Kintamanis – Besakih šventykla – Klungkungas (Kerta Gosa paviljonas) – Ubudas. Pusryčiai. Šiandien, lankydami šventyklą, judėsite šiaurės kryptimi link įspūdingo Baturo ežero, ir daug sužinosite apie Balio religiją – adaptuotą hinduizmą. Pagrindiniai dievai yra trys – Brahma, Vyšnu ir Šyva, aukščiausias dievas – Sanghyang Vidi. Kartu baliečiai garbina daugybę gamtos dievybių ir dvasių. Jie tiki, kad dvasios yra visur – tai senosios animistinės religijos palikimas. Gerosios, nešančios žmonėms sėkmę, gyvena kalnuose, o blogosios – demonai – jūroje. Susipažinsite su Balio dievybėmis lankydami vieną už kitą įspūdingesnes šventyklas. Po pusryčių, kartu su vietiniu gidu ir kelionės vadovu pradėsite visos dienos ekskursiją po šią menininkų salą. Pirmiausia aplankysite įspūdingas smaragdinio žalumo **Tegalalango ryžių terasas** (UNESCO pasaulio paveldas). Ryžių augintojų darbas reikalauja tiesiog pragariškos kantrybės – kepinant saulei, valstiečiai iki kelių braižydami po purviną pliužą sodina į ją po vieną daigėlį... Be abejo, saloje ryžiai vertinami, todėl čia ypač garbinama ryžių deivė Devi Sri. Vėliau stabtelėsite prie šventyklėlės **Goa Gajah** – „dramblių urvo“, skirto dievui Ganešui. Maždaug prieš tūkstantį metų iš akmens kalta šventovė išpuošta dramblių vaizduojančiomis skulptūromis. Joje rasta Budos statula, taip pat svarbios hinduistinės dievybės, tarp jų – drambliagalvis Ganešas. Šventykloje būta meditacijai skirtų nišų, o visiškai netoli čiurleno šventas šaltinis. Ideali vieta apmąstymams apie mums taip neįprastą ir naujas religijas. Link kalnų ir šaltinių apsupto Tampaksiringo kaimelio veda smagus kelias, įremtas smaragdinio ryžių terasų. Trečioji stotelė – žaliame tropiniame lietaus miške pasislėpęs – **Gunung Kavi** kompleksas, kurį sudaro 10 antkapinių paminklų išskaptuotų uoloje ant kalnų upės kranto. Manoma, kad jie skirti XI a. karališkosios šeimos nariams. Legenda byloja, kad visus paminklus uoloje išskaptavo mitinis milžinas Kebo Iwa savo nagais vos per vieną naktį. Kompleksą rado europiečiai palyginti neseniai – 1920 metais. Aplankius Gunung Kavi, būtina užsukti į **Tirta Empul** šventyklą. maždaug nuo X a. garsėjančią šventuoju šaltiniu. Pilgrimai iš visų salos kampelių traukia čia pasimelsti, o šventajame šaltinyje apvalyti ne tik kūną, bet ir sielą. Šaltinio vanduo pripildo raudonų plytų baseinus, kuriuose švarinimosi ritualą atlieka moterys, vyrai ir jų vaikai. Vieta fantastiška – čia labai gera, nuostabi aura, norisi pabūti ilgiau. Po Tirta Empul judėsite dar šiauriau – link 1500m aukštyje įsikūrusio **Kintamanio kaimelio**, iš kurio atsiveria puikiasias vaizdas į Baturo ugnikalnį (1717m). Tai veikiantis ugnikalnis, nors iš tolo atrodo kaip visai nekalta kalva. Kaskart jis išsiveržia vis kitoje vietoje ir nusineša ne vieną gyvybę. Į Baturo ugnikalnį turistams yra organizuojami kopimai. Žygis nesudėtingas, tik išeinama labai anksti, kad kopėjai saulėtekį pasitiktų viršūnėje (P.S. kopimus į ugnikalnius pageidaujantieji gali užsisakyti poilsio dienų metu). Didžiausias Balio kalnų ežeras (8 km ilgio ir 3 km pločio) yra ne mažiau garsus už savo bendravardį vulkaną. Baturo ežero pakrantėse prisiglaudę ne viena šventyklėlė, o aplinkiniai kaimeliai, skaičiuojantys jau trečią tūkstantmetį, yra seniausi Balio saloje. Pietauti (už papildomą mokestį) pasiūlysi restorane su ypač gražiu panoraminio vaizdu į Baturo vulkaną bei ežerą. Papietavę, pasigėrėję Baturo vulkano ir ežero panorama, važiuosite į pagrindinę Balio šventyklą **Besakih**, kuri primena nedidelį miestelį. Čia daugiau kaip 22 įvairiausių dievų ir dvasių šventyklos, kuriems nusilenkti suvažiuoja visi Balio gyventojai. Šventyklos kompleksas prisiglaudęs ugnikalnio Agungo papėdėje. 3142m aukščio Agungo ugnikalnis yra aukščiausias ir švenčiausias Balyje laikomas kalnas, dar vadinamas „motinos kalnu“ arba „pasaulio bamba“. Baliečiai tiki, jog dievai gyvena kalnuose, o demonai – vandenyne (todėl nesimaudo jame ir pataria to nedaryti kitiems). Įdomu, kad galingi vulkanų išsiveržimai neatvėsinio vietos gyventojų meilės ir pagarbos ugnikalniams. Anot baliečių, vulkanai saugo nuo ligų, todėl salos gyventojai miega galva į didįjį Agungą, o jų šventyklų altoriai žiūri vulkano pusėn. Agungas – iki šiol veikiantis vulkanas, iš jo kraterio dažnai kyla baltas dūmelis. Paskutinio išsiveržimo metu (1963m.) žuvo apie 2000 žmonių, 100 000 liko be pastogės, visoje saloje buvo nuniokoti pasėliai, žuvo derlius, prasidėjo badas. Besakih šventyklos lavos liežuviai nesuniokojo, todėl vietos žmonės priėmė tai, kaip po dievų rūstybės sekusių malonės apraišką. Agungas galbūt yra ta viršukalnė, į kurią daugiausia kopiama Indonezijoje. Kopimas nėra sudėtingas, bet labiau varginantis negu į Baturą. Didžiuliam Besakih šventyklos komplekse, kuris tęsiasi apie 3 km, visada šurmuliuoja didelė maldininkų ir turistų minia, todėl čia užtruksite

netrumpai apžiūrindami atskiras šventyklas, jų puošybą ir stebėdami vietinius žmones. Paskutinė šios dienos stotelė - **Klungkungo miestas**. Jame lankysite įmantriai dekoruotą **Kerta Gosa** paviljoną – XVIIa. teismo rūmus, garsius lubų piešiniais, kuriais atpasakojamas žymus hindų epas. Grįžę į Ubudą, esant galimybei, pasilepinsite tradiciniu masažu - Balio sala garsėja gausybe SPA paslaugų. Nakvynė viešbutyje.

14 diena. Ubudas. Maisto gamtinimo pamokėlė. Tanah Lot šventykla - Sanuras (Nusa Dua, Džimbaranas, Kuta) ar kitas Indijos vandenyno pakrantės kurortas. Pusryčiai. Lankysite baliečių namus, kur Jūsų lauks tradicinio **maisto gamtinimo pamokėlė** ir pietūs (už papildomą mokestį). Išbandysite savo kulinarius sugebėjimus ir pabendrausite su vietiniais – tai unikali patirtis. Jei maisto gamtinimo pamokos užsisakyti nepageidausite, siūlome Jums savarankiškai aplankyti šventąjį **Beždžionių mišką**. Patariame ypač akylai saugoti savo daiktus, kol vaikštinėsite po šį mišką, nes beždžionės čia ypatingai drąsios. Vidurdienį išsiregistruosite iš viešbučio Ubude ir vyksite prie garsiosios, fotogeniškosios 15a. **Tanah Lot šventyklos** – Balio vizitinės kortelės. Tarsi įbridusi į vandenyną šventykla stovi netoli kranto ant neaukštos stačios uolos, į kurią galima patekti tik atoslūgio metu. Tikima, kad šventyklą saugo nuodingosios jūros gyvatės, atbaidančios piktašias dvasias ir nepageidaujamus įsibrovėlius. Potvynio metu uolą daužo bangų muša, o šventykla, apšviesta tekančios arba besileidžiančios saulės spindulių, atrodo ypač graži ir paslaptinga. Siurrealistinis uolėtos pakrantės peizažas atoslūgio metu, paslaptingi urvai, putotos bangų kitos ir saulės spindulių blyksniai, dingstantys už horizonto – argi galima praleisti tokį vaizdą? Pasigrožę charizmatiškąja šventykla, būsite nuvežti į Jūsų pasirinktą poilsio viešbutį Indijos vandenyno pakrantės kurorte. Poilsis. **Nakvynė viešbutyje. Ekskursijos ir pramogos (už papildomą mokestį) pasirinktinai:** 3 dienų turas „Komodo drakonai“ (būtina užsisakyti iš anksto Lietuvoje). Kaina nuo 795 EUR/asm. (vykstant 10 asmenų, jeigu vyksta mažesnis keliautojų skaičius, kaina didėja) + skrydžio bilietas Denpasaras (Balio sala) – Labuan Badžas (Flores sala) – Denpasaras (Balio sala) nuo 350 EUR/asm. 3 dienų turas į **Vakarų Papua** (Naujosios Gvinėjos sala) pažinčiai su papuasų Dani genties papročiais ir gyvenimo būdu. Pasiūlymas drąsiems!!! (būtina užsisakyti iš anksto Lietuvoje). Kaina tikslinama.

15-16 dienos. Poilsis ir pramogos kurorte prie Indijos vandenyno. Pusryčiai viešbutyje. Jūsų laukia 2 dienos nepamirštamo poilsio pasirinktame viešbutyje. Šių dienų scenarijus priklauso tik nuo Jūsų. Poilsio metu galėsite mėgautis SPA centrų, masažo bei grožio salonų teikiamomis paslaugomis. Mėgausitės natūraliu Balio pakrančių grožiu ir grynu oru. Galėsite dar giliau pasinerti į Balio mistiką ir išmėginti jėgos užsiėmimus. O jei vis dėlto pasyvus poilsis Jūsų nedomina, galėsite kopti į ugnikalnius arba aplankyti šalia esančias salas. Linkime subtilių pojūčių. **2 nakvynės viešbutyje. Ekskursijos ir pramogos (už papildomą mokestį) pasirinktinai:** Išvyka į piečiausią Balio salos tašką apžiūrėti **Uluvalu šventyklos** pačioje uolos viršūnėje, **ritualinis saulėlydžio ugnies šokis ir vakarienė Džimbarano jūros gėrybių restorane** (užsakoma poilsio viešbutyje). Kaina apytiksliai nuo 60 EUR/asm. (vykstant 2 ar daugiau asmenų). **Kruizas katamaranu į Lembongan salelę.** Ekskursija pas jūros dumblių augintojus. Paviršinis ir giluminis nardymas (užsakoma poilsio viešbutyje). Kaina apytiksliai nuo 120 EUR/asm. – už giluminį nardymą mokama atskirai (vykstant 2 ar daugiau asmenų). **Kopimas į Baturu ugnikalnį** (užsakoma poilsio viešbutyje). Kaina apytiksliai nuo 90 EUR/asm. (vykstant 2 ar daugiau asmenų). **Kopimas į Agungo ugnikalnį** (užsakoma poilsio viešbutyje). Kaina apytiksliai nuo 110 EUR/asm. (vykstant 2 ar daugiau asmenų). **Raftingas Ayung upe** (užsakoma poilsio viešbutyje). Kaina apytiksliai nuo 60 EUR/asm. (vykstant 2 ar daugiau asmenų). Apsilankymas **tradicinių Balio šokių spektaklyje** (užsakoma poilsio viešbutyje). Kaina apytiksliai nuo 25 EUR/asm. (vykstant 2 ar daugiau asmenų).

17-18 dienos. Skrydis: Denpasaras – Azijos miestas – Europos miestas – Vilnius. Pusryčiai. Išsiregistravimas iš viešbučio. Nuvežimas į Denpasaro oro uostą. Skrydis į Europą per Singapūrą, Stambulą/Helsinkį (galimi kiti skrydžio variantai). Grįžimas į Lietuvą. **Kelionės kaina asmeniui 2-čiame kambaryje: nuo 2998 EUR.** Priemoka už vienvietį kambarį: kaina tikslinama.

*** Papildomos ekskursijos ir pramogos. 3 DIENŲ TURAS "KOMODO DRAKONAI"** Vietoj vienos dienos Ubude ir poilsio prie Indijos vandenyno galima užsisakyti 3 dienų turą „Komodo drakonai“ į **Flores – Rinkos – Komodo salas** (romantiška nakvynė laive, paviršinis nardymas ir poilsis „rožiniame paplūdimyje“, įspūdingai rūstus salų peizažas, kvapą gniaužiantis pasimatymas su varanais – nuožmiaisiais Komodo drakonais – didžiausiais driežais pasaulyje). **Turo programa**

1 diena. Skrydis: Denpasaras (Balio sala) – Labuan Badžas (Flores sala) – plaukimas laivu į Rinkos salą (nakvynė laivo kajutėse). Po pusryčių iš viešbučio prie Indijos vandenyno vyksite į Denpasaro oro uostą skrydžiui į **Labuan Badžą** Flores saloje. Salai pavadinimą XVIa. davė portugalai: „Cabo das Flores“ reiškia „gėlių kyšulys“. Tik Javoje ir Sumatroje yra daugiau ugnikalnių negu 370 km ilgio ir vietomis tik 12 km pločio Flores saloje. Pats įspūdingiausias gamtos kūrinys Flores saloje, o gal visame Nusa Tenggara salyne – didingasis Kelimutu vulkanas, garsėjantis trimis kraterių ežerais, nuolat keičiančiais spalvą. Keliautojams siūlomi žvejybos, nardymo, kopimo į vulkanus turai, bet, aišku, didžiausio susidomėjimo sulaukia išvykos pas Komodo drakonų. Atskridę į Labuan Badžą, vyksite į priplauką, iš kurios laivu išplauksite į **Rinkos salą**, kuri kartu su Komodo ir Padaro salomis, išsidėsčiusiomis pačiame Indonezijos archipelago centre, 1980 metais buvo paskelbtos Komodo nacionaliniu parku, o 1992 metais – UNESCO pasaulio paveldo vieta, kad būtų apsaugoti unikalieji varanai – **Komodo drakonai** – tarsi naujųjų laikų dinosaurai, gyvenantys tik Rinkos ir Komodo salose. Pietūs laive. Nuo Labuan Bandžo iki Rinkos salos plaukimas trunka maždaug dvi valandas. Nors ir rūsti, daugeliui keliautojų sala atrodo neįtikėtinai graži. Čia beveik nėra medžių, auga tik didžiuliai kaktusai, ganosi stirnos, buivolai, kuriuos ir medžioja varanai. Šiame dramatiškame peizaže drakoną galima pastebėti iš toli. Tą ir darysite – stebėsite didžiausius pasaulyje driežus, garsiuosius Komodo drakonų (Varanus komodoensis) natūralioje aplinkoje. Šie milžiniški ropliai užauga iki 3-4 m ilgio, sveria iki 150 kg, bet bėga greitai, kaip šunys, ir minta stambiu gyvu laimikiu. Jei galingi žandikauliai iš karto nenužudo grobio, tai padaro jų seilėse esančios mirtį nešančios bakterijos. Po vienintelio įkandimo per valandą nudvesia ir didžiausias buivolas, nekalbant apie elnius, stirnas ar šernus. Priešnuodžiai dar neišrasti. Komodo drakonai yra nuožmūs plėšrūnai ir tikrai galėtų nužudyti žmogų. Nėra tai patvirtinančių faktų, nors gausu pasakojimų apie tokius atsitikimus. Rinkos saloje gyvena daugiau baisiųjų varanų negu Komodo saloje, todėl pamatyti juos yra neabejotina tikimybė (GRŪDOS keliautojų grupė pamatė 5 varanus). Keliautojus lydi patyrę, puikiai pažįstantys salas, akylai ir labai atsakingi parko reindžeriai. Turistų saugumas – uždavinys Nr.1. Vėliau grįšite į laivą, kur jūsų lauks vakarienė ir romantiškas saulėlydis. **Nakvynė laivo kajutėse.**

2 diena. Plaukimas į Komodo salą – Komodo sala – paviršinis nardymas Pantai Merah – Labuan Badžas (Flores sala). Po pusryčių laive plauksite į **Komodo salą** (beje, nuo Balio nutolusią apie pusę tūkstančio kilometrų...). Amerikietis D.Burdenas atvykęs į Komodo salą 1926 m. tyrinėti garsiųjų drakonų, taip apibūdino ją, plaukdamas burlaiviu: „Fantastiškų kontūrų sala su palmėmis, išsiriavusiomis kaip

sargybiniai, su ugnikalnių krateriais, žiūrinčiais j žvaigždėtą dangų, tinkama vieta gyventi didiesiems ropliams, dėl kurių mes taip toli keliavome. Karščio išdegintas ir skurdus pirmąsias kraštovaizdis pasižymi stebinančia laukinių gyvūnų bei augalų įvairove: čia tiek įvairių nuodingųjų gyvačių, kaip niekur kitur pasaulyje; daugybė ryškiaspalvių paukščių, tarp jų – geltonkuodė kakadu. Miške keistus, burkuojančius garsus skleidžia neskraidančios džiunglių vištos; galima sutikti elnius, šernų, masyviųjų vandens buivolų... ir, aišku, nuožmiųjų Komodo drakonų. Nuo D.Burdeno laikų tūkstančiai keliautojų apsilankė saloje, ieškodami didžiausių pasaulyje driežų. Kai kurie rinkosi galimybę stebėti drakonus dieną, besimaitinančius ką tik nudobtos aukos mėsa, tuo tarpu kiti, norėdami aptikti Komodo drakoną, su parko prižiūrėtoju vykdavo į džiungles. Atplaukę į seniai lauktą ir išsvajotą salą, kuri iš tolo atrodo taip, kad joje turėtų kažkas keisto gyventi, apie 2 km eisite pėsčiomis link Banungulungo – vietos, kur anksčiau buvo šeriami varanai. Čia jie būdavo maitinami gyvais ožiukais, todėl būdavo galima nufotografuoti kruvinų scenų. Dabar tai uždrausta. Varanai turi prasimaitinti patys, todėl tapo aktyvesni, nors keletą „tinginių“ vis dar galima sutikti prie buvusios šėryklos (Komodo saloje GRUDOS keliautojai pamatė dar penkis varanus). Grįžę į laivą, plauksite link Flores salos. Pakeliui sustosite **Pantai Merah („rožiniame paplūdimyje“)**, kurio smėlis nuo ten esančių raudonųjų koralų dalelių švelniai rausvas. Pantai Merah įlankos paplūdimys ir po vandeniu plytintys koraliniai sodai – puiki vieta maudynėms ir paviršiniam nardymui. Pietaudami laive plauksite į Labuan Badžo uostą Flores saloje. Atplaukę būsite apgyvendinti viešbutyje. **Vakarienė. Nakvynė viešbutyje.**

3 diena. Skrydis iš Labuan Badžo (Flores sala) į Denpasarą (Balio sala). Po pusryčių, pageidaujantieji, esant galimybei, pasivaikščios (o galbūt ir apsipirks) po vietos turgelį. Prieš skrydį apžiūrėsite įspūdingą kalkakmenio **urvą Batu Cermin**, kurio pavadinimas reiškia „Veidrodžio uola“ (būtinai bateliai rantuotu, neslidžiu padu). Atskridę į Balį būsite nuvežti atgal į pasirinktą poilsio viešbutį Indijos vandenyno pakrantėje. Poilsis. **Nakvynė viešbutyje. 3 dienų turo „Komodo drakonai“ kaina nuo 795 EUR/asm. (vykstant 10 asmenų, jeigu vyksta mažesnis keliautojų skaičius, kaina didėja).** Įskaičiuota į 3 dienų turo „Komodo drakonai“ kainą Pervežimai pagal programą. Plaukimas laivu į Rinkos ir Komodo salas. 1 nakvynė laivo kajutėse. 1 nakvynė 3*4* viešbutyje. Maitinimas: 2 pusryčiai, 2 pietūs, 2 vakarienės. Ekskursinė – pramoginė programa pagal aprašą. Nacionalinio parko mokestis ir kiti lankomi objektai. Paviršinio nardymo reikmenų komplektas. Vietinio angliakalbio gido paslaugos. Neįskaičiuota į 3 dienų turo „Komodo drakonai“ kainą Lėktuvo bilietai skrydžiams Denpasaras (Balio sala) – Labuan Badžas (Flores sala) – Denpasaras (Balio sala) nuo 350 EUR/asm. Gėrimai pietų ir vakarienės metu, arbatpinigiai vietos gidams, asmeninės išlaidos. Mokestis už fotografavimą (50000 IDR – apie 4 EUR) ir filmavimą (150000 IDR – apie 12 EUR). **Pastaba:** Programa gali būti keičiama priklausomai nuo oro sąlygų ir siekiant užtikrinti turistų saugumą.

* **Papildomos ekskursijos ir pramogos. 3 dienų turas į Vakarų Papua (Naujosios Gvinėjos sala)** Vietoj vienos dienos Ubude ir poilsio prie Indijos vandenyno galima užsisakyti 3 dienų turą į Vakarų Papua (N. Gvinėjos saloje) pažinti su papuasų Dani genties papročiais ir gyvenimo būdu. **Vakarų Papua** kantančios kalnų grandinės, šaunančios ledinėmis smailėmis į 4-5 km aukštį, gilūs akmeningi slėniai, vešlūs lietaus miškai ir mangrovės paslepia daugybę papuasų genčių ir izoliuoja jas nuo išorinio pasaulio įtakos. Dėl atskirties papuasai kalba maždaug 300 skirtingų kalbų, nors kai kurias vartoja tik keli šimtai žmonių. 1996 metais dviejų nežinomų genčių pasiuntiniai išlindo iš Asmat džiunglių. Viena gentis tęsė bendravimą ir pradėtą nedrąsiai pažintį su išoriniu pasauliu, kita grįžo atgal į džiungles ir iki šiol apie ją nieko daugiau nežinoma. Vakarų Papua dar laukia savo tyrėjų, galbūt ir Jūs norėtumėte pasinerti į visai kitokį pasaulį, pabandyti įveikti neperžengiamą prarają tarp mūsų ir jų... Antros pagal dydį pasaulyje Naujosios Gvinėjos salos vakarinė dalis – Vakarų Papua – 2000 metais oficialiai atsiskyrė nuo Indonezijos, kuri iki šiol to nepripažįsta, tebelaiko ją savo provincija ir Indonezijos archipelago dalimi. Organizuojant keliones į šį civilizacijos minimaliai paliestą žemės kampelį, reikia gauti specialius leidimus, paisyti įvairių nurodymų ir taisyklių. Yra daug apribojimų fotografavimui

ir filmavimui, turistus stebina didelės paslaugų kainos. **Turo programa**

1 Skrydis: Denpasaras (Balio sala) – Džajapura (N. Gvinėjos sala - Vakarų Papua) – Vamena. Naktinis skrydis į Vakarų Papua sostinę **Džajapurą**. Atskridus į Džajapurą, Jus pasitiks gidas ir, sutvarkęs įvažiavimo formalumus, užregistruos skrydžiui į salos gilumoje įsikūrusį **Vamena miestelį** – Baliem slėnio širdį. Skrisdami virš aštriabriaunių beveik vertikalių kalnų viršūnių ir miglotomis ūkanomis apklotų slėnių, dar nenusileidus lėktuvui, suprasite, kodėl šios vietos daugybę amžių buvo izoliuotos nuo viso likusio pasaulio. Po pasų kontrolės ir bagažo patikros (į Baliem slėnį negalima įvežti alkoholio) pradėsite pažintį su šiuo regionu ir patirsite pirmuosius šio visai kitokio pasaulio įspūdžius... Aplankysite netoliese esantį **Aikimos kaimą**. Leisitės į poros valandų žygį pėsčiomis, grožėsitės vaizdingu slėnio kraštovaizdžiu, susitiksime su slėnio gyventojais – Dani gentimi. Šie išsididži žmonės, kęsdami nuolatinių valdžios ir misionierių spaudimą, sugebėjo išlaikyti savo tradicijas ir per tūkstantmečius susiformavusį gyvenimo būdą. Dažniausiai jie vengia vakarietiško drabužių, vaikšto nuogi (vyrai su specialiais penių indėklais horim), įsikišę į nosis kaulus, išsidažę kūnus molio ir riebalų mišiniu. Vakare grįšite atgal į Vameną. **Vakarienė. Nakvynė viešbutyje Vamenoje.**

2 diena. Vamena – Jivika – Anemoigi – Vamena. Pažintis su Dani genties tradicijomis.. Po pusryčių važiuosite apie 30 min į **Jivikos kaimą** šiaurinėje Baliem slėnio dalyje. Čia apžiūrėsite 250 metų senumo mumiją, išgirsite pasakojimą apie aplinkinius kaimelius. Po to apie 10 minučių eisite link **Anemoigi kaimelio**, kur stebėsite **papuasų genties Dani Mock karo spektaklį ir maisto ruošimo ceremoniją „žemės krosnyje“**. Pamatysite, kaip papuasai įkuria ugnį, lanko strėlėmis nužudo paršelių ir kepa jį ant karštų akmenų su daržovėmis ir saldžiomis bulvėmis garuojančioje žemės duobėje. Iškepus paršeliui, būsite pavašinti pietumis (nepageidaujantys papuasų ruošto maisto galės valgyti maistą iš viešbučio pasiimto pietų paketo). Atsisveikinę su kaimelio gyventojais, grįšite į Jivika kaimą, iš kur būsite parvežti į Vameną. Prieš vakarienę pageidaujantys galės aplankyti suvenyrų parduotuvėles. **Nakvynė viešbutyje Vamenoje.**

3 diena. Vamena – Džajapura – Denpasaras (Balio sala). Po pusryčių būsite nuvežti į Vameno oro uostą skrydžiui iš Baliem slėnio į **Džajapurą – Vakarų Papua sostinę**. Skrydis į Denpasarą su persėdimu (Balio sala). Nuvežimas į Jūsų pasirinktą poilsio viešbutį Indijos vandenyno pakrantės kurorte. Poilsis, esant galimybei, poilsio metu galėsite mėgautis SPA centrų, masažo bei grožio salonų teikiamomis paslaugomis. Mėgausitės natūraliu Balio pakrančių grožiu ir grynu oru. Galėsite dar giliau pasinerti į Balio mistiką ir išmėginti jogos užsiėmimus. **Nakvynė viešbutyje. 3 dienų turo „Vakarų Papua“ kaina tikslinama.** Įskaičiuota į 3 dienų turo „Vakarų Papua“ kainą Visi pervežimai pagal programą. 2 nakvynės turistinės klasės viešbutyje Vamenoje su pusryčiais. 2 vakarienės. Ekskursinė – pramoginė programa pagal aprašą. Lankomų objektų biuletenų kainos. Dokumentų ir visų leidimų sutvarkymas. Vietinio angliakalbio gido paslaugos. Neįskaičiuota į 3 dienų turo „Vakarų Papua“ kainą Lėktuvo bilietai skrydžiams: Denpasaras (Balio sala) - Džajapura (N. Gvinėjos sala -

Vakarų Papua) – Vamena; Vamena – Džajapura – Denpasaras (skrydžiai vykdomi su persėdimais). Kaina tikslinama. Gėrimai pietų ir vakarienės metu, arbatpinigiai **privalomi** (vietos gidams ~ 3-5 EUR/dienai, vairuotojams 1-3 EUR/dienai), asmeninės išlaidos. Mokestis už fotografavimą (50 000 IDR – apie 4 EUR) ir filmavimą (150 000 IDR – apie 12 EUR). **Pastaba:** Programa gali būti keičiama priklausomai nuo oro sąlygų ir siekiant užtikrinti turistų saugumą. Žygeliams ir pasivaikščiojimams būtina turėti patogius batus rantuotų, neslystančių padu, geriau su auliukais (tinkamus eiti per akmenis ir purvyną).

Įskaičiuota į kelionės kainą

- Kelionė patogiu mikroautobusu/autobusu (visi pervežimai pagal programą).
- Traukinio bilietai Džogdžakarta – Džombango (Modžokerto).
- Visi viešbučiai ir svečių namai kruopščiai atrinkti GRŪDOS kelionių ekspertų: 10 nakvynių 3-4* viešbučiuose (pagal šalies kategoriją).
- 2 nakvynės tradiciniame Klotok laive (miegama denyje ant miegamų čiužinių) su pilnu maitinimu.
- 3 nakvynės kurorte prie Indijos vandenyno 4* viešbutyje (pagal šalies kategoriją) – už priemoną galima rinktis 4*+ - 5* viešbučius.
- 3 vakarienės Sulavesio saloje.
- Pilnas maitinimas ekskursijų metu Borneo saloje.
- Išvyka visureigiais į Bromo ugnikalnio saulėtekio turą.
- Ekskursijos pagal programą ir įėjimo mokesčiai į programoje nurodytus objektus.
- Kvalifikuotų vietinių angliškai kalbančių gidų paslaugos pažintinio turo metu.
- Profesionalaus kelionės vadovo iš Lietuvos paslaugos.
- Kelionės dokumentų sutvarkymas.

Neįskaičiuota į kelionės kainą

- Tarptautinių skrydžių bilietai: Vilnius – Stambulas – Džakarta; Balis – Džakarta – Stambulas – Vilnius (galimi ir kiti skrydžio variantai). Kaina vidutiniškai svyruoja: nuo 1100 EUR (kaina priklauso nuo aviakompanijos vykdomų akcijų, bilieto pirkimo dienos, sezoniškumo).
- 5 vietinių skrydžių bilietai: Džakarta (Javos sala) – Pangkalan Bunas (Borneo sala); Pangkalan Bunas (Borneo sala) – Semarangas (Javos sala) (su persėdimu); Surabaja (Javos sala) – Makasaras (Sulavesio sala); Makasaras (Sulavesio sala) – Denpasaras (Balio sala). Kaina vidutiniškai svyruoja: nuo 650 EUR (kaina priklauso nuo aviakompanijos vykdomų akcijų, bilieto pirkimo dienos, sezoniškumo).
- Kitas maitinimas ir ekskursijos, nenurodytos programoje.
- Tradicinio maisto gaminimo pamokėlė ir pietūs Balio saloje nuo 70 EUR/asm. (užsakoma iš anksto o Lietuvoje).
- Ramayanos baletas ir vakarienė prie Prambanano hinduistinės šventyklos komplekso nuo 50 EUR/asm. (užsakoma iš anksto o Lietuvoje).
- Medicininių išlaidų draudimas užsienyje (privalomas), nelaimingų atsitikimų, bagažo ir neįvykusios kelionės draudimas (pagal pageidavimą).
- Arbatpinigiai vietiniams gidams ir vairuotojams. Rekomenduojama palikti arbatpinigių vairuotojams ~2 - 3 EUR/dienai, vietiniams gidams ~4 - 5 EUR/dienai, kambarinėms ~1 EUR/dienai, viešbučio nešikams ~1 EUR/už lagaminą.
- Asmeninės išlaidos, gėrimai, papildomos išlaidos, mokestis už fotografavimą ir filmavimą (kai kuriuose objektuose).
- Balio salos turizmo mokestis - 150 000 IDR (apie 10 €/asm.). Rekomenduojame sumokėti iš anksto internetinėje svetainėje ir gauti QR kodą.
- Indonezijos viza ~ 35 EUR/asm. (mokama atvykus).

Svarbi informacija

Daugiau informacijos: <https://www.gruda.lt/naujienos/esim-virtuali-korteile>

Papildoma informacija

- Kelionės organizatorius pasilieka teisę optimizuoti maršrutą likus mėnesiui iki kelionės pradžios.
- Viešbučių kategorijos žvaigždutėmis nurodytos remiantis tos šalies viešbučių kategorijomis.
- Pasikeitus skrydžių, traukinių, keltų tvarkaraščiams, lėktuvų bilietų ir/arba kitų paslaugų kainoms, valiutų kursams, kelionės programa, data ir kaina gali keistis. **Aviabilietai negražinami ir nekeičiami, pinigai už juos negražinami.**
- Siūlomų ekskursijų, pramogų, objektų lankymo tvarka, skaičius ir kainos gali keistis.
- Nurodyta tarpinių pervežimų trukmė gali keistis dėl kelių būklės, eismo ar oro sąlygų.
- **Siekdamas užtikrinti keliautojų saugumą**, kelionės organizatorius pasilieka teisę keisti kelionės programą, ekskursijų eilės tvarką, viešbučius, skrydžius ir pervežimus dėl aplinkybių arba įvykių kelionės šalyje (gamtos reiškinių, oro sąlygų, streikų, politinės aplinkybės, etc.), kurių nebuvo galima numatyti iki kelionės pradžios. Kelionės organizatorius neatsako už papildomas išlaidas, atsiradusias dėl šių aplinkybių (pvz. nauji lėktuvo bilietai, papildomos nakvynės, pervežimai, skiepai ir pan.).
- Minimalus keliautojų skaičius grupėje – 15 turistų. Nesurinkus minimalaus turistų skaičiaus ir, turistams sutikus, grupė gali vykti be kelionės vadovo iš Lietuvos; kelionės kaina perskaičiuojama.
- **Nepamirškite pasirūpinti savo sveikata:** pasikonsultuokite su šeimos gydytoju, kelionėje turėkite individualią vaistinėlę. Rekomenduotinių skiepų sąrašas svetainėje <https://nvsc.lrv.lt/skiepai-keiautojams>.
- LR piliečio pasas turi galioti ne mažiau kaip 6 mėn. po kelionės pabaigos. **SVARBU! Pasas turi būti tvarkingas, nesuplyšęs, jame neturi būti neoficialių antspaudų***. Atkreipiame dėmesį, kad, remiantis nauja ES direktyva, joks asmens dokumentas negalioja ilgiau kaip 10 metų po jo išdavimo datos.
- **KELIONIŲ ORGANIZATORIUS „Kauno Grūda“ NEATSAKO UŽ PASIENIO PAREIGŲNŲ IR ORO VEŽEJŲ VEIKSMUS.**

***Kas yra neoficialūs antspaudai?** Tai suvenyriniai antspaudai, kuriuos keliautojai gali gauti turistinėse vietose (pvz.: Maču Pikču, Ušuajuje, Japonijoje, Jungfrau ir kt.). Jei norite turėti suvenyrinį antspaudą, skirkite jam vietą užrašų knygutėje. Į pasą jų dėti griežtai nerekomenduojama.

Detalios informacijos kreiptis į maršruto operatorių

Eglė Germanavičienė

☎ [052101458](tel:052101458) ✉ egle.germanaviciene@gruda.lt

Skambinkite mums

I-V 09:00 - 18:00, VI : Nedirbame, VII : Nedirbame

Kaunas: [037\) 32 44 54](tel:037324454), **Vilnius:** [05\) 215 00 77](tel:052150077), **Klaipėda:** [046\) 31 17 43](tel:046311743), **Mažeikiai:** [044\) 32 53 00](tel:044325300), **Online užsakymai:** [061148640](tel:061148640), **Grupėms:** [037\) 40 41 73](tel:037404173)